

ONDERWIJSONGELIJKHEID: HOOG EN DROOG

Hoofdstuk 13

Eef Stevens

Het onderwijsniveau dat men behaalt, speelt een sleutelrol bij de intrede op de arbeidsmarkt. Laaggeschoolden starten met minder kansen dan midden- en hooggeschoolden. De onderwijskloven op het vlak van werkzaamheid en werkloosheid beamen dit. Globaal genomen geldt dat hoe hoger het behaalde diploma, hoe meer aan het werk. Omgekeerd stellen we vast dat meer laaggeschoolden zich niet aanbieden op de arbeidsmarkt. Wanneer ze dat wel doen, komen ze in mindere mate aan de bak en kennen ze aldus een verhoogd risico op werkloosheid.

1 Inleiding

De arbeidsmarkt is een arena, zo stelde de Nederlandse socioloog Jacques Van Hoof. In deze arena beïnvloeden tal van factoren de loopbaan. Het maakt bijvoorbeeld uit of je man of vrouw bent, of je de Belgische dan wel een andere nationaliteit hebt, of je jong of oud bent. Ook het onderwijsniveau dat je behaalde, speelt een sleutelrol. Laaggeschoolden starten met minder kansen dan midden- en hooggeschoolden. De eerste groep definiëren we als diegenen die maximaal een diploma lager secundair onderwijs op zak hebben. De middengeschoolden zijn de houders van een diploma hoger secundair onderwijs. Hiertoe behoren ook zij die een post-secundaire, niet-hogere opleiding volgden en afrondden. De hooggeschoolden vervulde een opleiding aan een hogeschool (korte of lange type) of aan een universiteit. Tot deze laatste groep behoren ook de personen die een voortgezette opleiding volgden of doctoreerden.

 Hfdst. 14
en 15

De term *hogergeschoolden* in dit hoofdstuk verwijst naar de groep midden- en hooggeschoolden. Verder beperken we ons in dit hoofdstuk tot de *25- tot 64-jarigen*. Dit omdat de 15- tot 24-jarigen vaak nog studeren. Zij worden dan geclassificeerd volgens hun hoogst behaalde onderwijsniveau. Een 17-jarige die in het laatste jaar van het secundair onderwijs zit, zal bijvoorbeeld in de statistieken nog tot de laaggeschoolden worden geteld, aangezien zijn hoogst behaalde diploma dit van het lager secundair onderwijs is. Er zou aldus in de bevolking een oververtegenwoordig-

ging optreden van de laaggeschoolden. Wanneer we ons beperken tot de 25- tot 64-jarigen is het risico op oververtegenwoordiging minder groot.¹

2 *Werkzaamheid*

Anno 2002 heeft 38% van de Vlaamse bevolking tussen 25 en 64 jaar maximaal een diploma lager secundair onderwijs, 34% is middengespoold en bijna 28% heeft een hogere opleiding achter de rug.² In absolute aantallen gaat het om 1 220 500 laaggeschoolden, 1 106 000 middengespoolden en 900 000 hooggeschoolden. In vergelijking met België, noteert het Vlaams Gewest een geringer aandeel laaggeschoolden én een geringer aandeel hooggeschoolden. Bijgevolg zijn er meer Vlaamse middengespoolden dan gemiddeld in België.

Tabel 13.1

Werkzaamheidsgraad naar onderwijsniveau, onderwijskloof en aandeel laaggeschoolden in de bevolking van 25 tot 64 jaar (Vlaams Gewest, België, Waals Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Portugal, Zweden, EU-3 en EU-15; 2002)

	Werkzaamheidsgraad		Onderwijskloof*	Aandeel laaggeschoolden in de bevolking (%)
	Laaggeschoold (%)	Midden- en hooggeschoold (%)		
Vlaams Gewest	52,1	80,9	1,55	37,8
<i>Man</i>	66,5	87,1	1,31	37,5
<i>Vrouw</i>	37,5	74,4	1,98	38,2
<i>< 50 jaar</i>	72,5	89,0	1,23	29,1
<i>> 50 jaar</i>	30,0	53,9	1,80	55,8
België	48,7	78,4	1,61	39,2
Waals Gewest	45,1	75,1	1,66	42,4
Brussels Gewest	41,8	73,7	1,76	36,8
Portugal	73,3	85,5	1,17	79,4
Zweden	68,3	83,9	1,23	18,6
EU-3	55,2	76,3	1,38	25,5
EU-15	55,2	77,9	1,41	35,3

* Verhouding tussen de werkzaamheidsgraad van de midden- en hooggeschoolden en de werkzaamheidsgraad van de laaggeschoolden

Bron: NIS EAK (Bewerking Steunpunt WAV)

- 1 Voor de methodologische achtergrond van dit hoofdstuk, verwijzen we naar www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Methodologie.
- 2 Voor een overzicht van gedetailleerd cijfermateriaal dat gebruikt wordt in dit hoofdstuk, verwijzen we naar www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Cijferbijlage.

Laaggeschoolden zijn beduidend minder werkzaam dan hogergeschoolden (midden- en hogergeschoolden). Ruim 52% van de Vlaamse laaggeschoolden is aan het werk. Bij de midden- en hogergeschoolden gaat het om zo'n 81%. Deze ongelijkheid kunnen we uitdrukken in de onderwijskloof (Vandenbrande, 2001). Anno 2002 bedraagt de onderwijskloof in het Vlaams Gewest 1,55 (zie tabel 13.1). Dit betekent dat het aandeel werkenden bij de hogergeschoolden gemiddeld 55% hoger ligt dan het aandeel werkenden bij de laaggeschoolden. Het Vlaams Gewest noteert een kleinere onderwijskloof dan gemiddeld in België. Het Brussels en Waals Gewest laten een grotere ongelijkheid opmeten. Bovendien is het aandeel laaggeschoolden vooral in het Waals Gewest groter, wat de kloof een extra gewicht geeft.

De regionale verschillen kunnen onder meer hun verklaring vinden in het minder performante onderwijssysteem en de minder grote vormingsinspanningen in het Waals Gewest ten aanzien van het Vlaams Gewest (Dejemeppe & Cockx, 2003; Nahuis & de Groot, 2003, p. 8). Hierdoor krijgen laaggeschoolden op de Waalse arbeidsmarkt minder kansen om zich verder op te leiden of te specialiseren, waardoor zij meteen ook minder kansen krijgen om door te stoten naar een job waar hogere kwalificaties worden gevraagd en waardoor ze dus geen plaats maken voor andere laaggeschoolden.

2.1 ■ ■ *In Europees perspectief*

In Europees perspectief (tabel 13.1) bevinden België en haar gewesten zich onderaan de rangschikking wat duidt op een relatief grote onderwijsongelijkheid inzake werkzaamheid. Het Vlaams Gewest kan nog aansluiten bij het Verenigd Koninkrijk, maar het Waals en zeker het Brussels Gewest presteren ondermaats vergeleken met de andere Europese landen.³

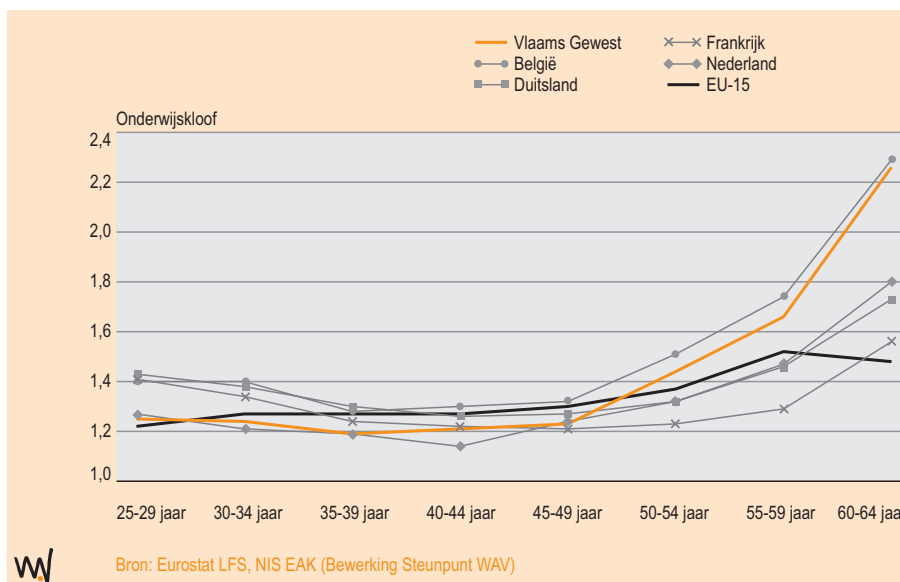
De schijnbaar ongunstigere situatie in het Vlaams Gewest ten aanzien van het EU-gemiddelde wordt genuanceerd wanneer de leeftijd in acht genomen wordt. Zoals eerder onderzoek reeds vaststelde, kenmerkt het Vlaams Gewest zich door een samengedrukte loopbaan (Van Gils, 2002). Anno 2002 oefent 84,2% van de Vlaamse bevolking tussen 25 en 49 jaar een job uit. Van de laaggeschoolden in deze leeftijdsklasse is 72,5% aan de slag; bij de hogergeschoolden gaat het om 89% (tabel 13.1). Dit zijn relatief hoge aandelen. Tussen 50 en 64 jaar zakt het aandeel werkenden evenwel weg naar 40,6%. Bij de laaggeschoolden werkt nog amper 30% van de 50-plus-sers tegenover 53,9% bij de hogergeschoolden. Figuur 13.1 illustreert hoe de grote onderwijskloof zich vooral situeert bij de oudste leeftijdscategorieën.

📖 Hfdst. 3

³ Voor een rangschikking van alle Europese landen verwijzen we naar de cijferbijlage.

Figuur 13.1

Onderwijskloof* met betrekking tot de werkzaamheid bij de bevolking tussen 25 en 64 jaar naar leeftijd (Vlaams Gewest, België, Duitsland, Frankrijk, Nederland, EU-15; 2002)

* Verhouding tussen de werkzaamheidsgraad van de midden- en hogeschoolden en de werkzaamheidsgraad van de laaggeschoolden

In de leeftijdscategorie van 25 tot 29 jaar kan het Vlaams Gewest zich met een onderwijskloof van 1,25 meten met andere Europese landen zoals Denemarken en Finland en scoort het beter dan gemiddeld in de EU. Daarna gaat het steil bergop voor de Vlaamse onderwijsongelijkheid. Bij de 60- tot 64-jarigen bedraagt de werkzaamheidsgraad van laaggeschoolden nog maar 7,8%. Bij de hogereschoolde 60-plussers gaat het om 17,7%. Dit resulteert in een onderwijskloof van 2,26 bij de 60- tot 64-jarigen. Kortom, het zijn vooral de oudere leeftijdsklassen die de gemiddelde onderwijskloof doen toenemen.

Blikken we even terug naar tabel 13.1 waar de kop van het Europese peloton onder meer wordt getrokken door Portugal. De onderwijskloof bedraagt er 1,17. Het aandeel werkenden bij hogereschoolden ligt er dus 'slechts' 17% hoger dan bij laaggeschoolden. Ook Griekenland doet het goed, evenals de Scandinavische landen.⁴ De economische realiteit van Zuid-Europese landen zoals Portugal mag evenwel niet zonder meer worden vergeleken met deze van Scandinavische landen zoals Zweden. De samenstelling van de beroepsbevolking van deze twee landen vertoont aanzienlijke verschillen. Bijna acht op tien Portugezen tussen 25 en 64 jaar zijn laagge-

4 Voor gedetailleerd cijfermateriaal verwijzen we naar de cijferbijlage.

schoold. Slechts 20% van de Portugezen binnen deze leeftijdscategorie is bijgevolg midden- of hooggeschoold. De werkzaamheidsgraad van de laaggeschoolden ligt er evenwel op een hoog niveau (73,3%). Op de Portugese arbeidsmarkt is er blijkbaar plaats voor de talrijke laaggeschoolde werkrachten. Daarnaast laten ook de Portugese hogergeschoolden een hoge werkzaamheid noteren. Vandaar dat de onderwijskloof er relatief klein is.

Hierin ligt een belangrijk onderscheid met de Vlaamse situatie. Bijna 38% van de Vlamingen tussen 25 en 64 jaar is laaggeschoold, een niet te onderschatten aandeel. Dit zou echter niet problematisch zijn indien de Vlaamse laaggeschoolden net als in Portugal een hoge werkzaamheidsgraad zouden optekenen. Dit is niet het geval: op de Vlaamse arbeidsmarkt komt deze groep onvoldoende aan de bak en noteren de laaggeschoolden een relatief lage werkzaamheidsgraad van 52,1%.

In vergelijking met Portugal laat Zweden het omgekeerde beeld zien: ruim 80% van de beroepsbevolking tussen 25 en 64 jaar is er midden- of hooggeschoold. De Zweedse arbeidsmarkt wordt evenwel gekenmerkt door een grote vraag naar hooggeschoolde jobs (European Commission, 1996, p. 22). Hierdoor kennen de hogergeschoolden een relatief hoge werkzaamheidsgraad. Gecombineerd met de eveneens relatief hoge werkzaamheidsgraad van laaggeschoolden, resulteert dit in een lage Zweedse onderwijskloof (1,23).

Kortom, het aandeel laaggeschoolden in de bevolking vormt een belangrijke nuance bij het interpreteren van de onderwijskloof, in die zin dat de realiteit achter een soortgelijke onderwijskloof sterk kan verschillen van land tot land.

2.2 ■ ■ Mannen en vrouwen

Het valt op dat het belang van het behaalde diploma relevanter is voor vrouwen dan voor mannen. In tabel 13.1 lezen we immers dat de laaggeschoolde mannen een werkzaamheidsgraad van 66,5% laten optekenen. Bij de laaggeschoolde vrouwen zakt dit aandeel weg tot 37,5%. Naarmate het onderwijsniveau stijgt, neemt het verschil in werkzaamheidsgraad tussen beide geslachten af. De hooggeschoolde vrouwen zijn in quasi gelijke mate aan het werk als hun mannelijke collega's.

Om de ongelijkheid tussen laag- en hogergeschoolde vrouwen en mannen uit te drukken, doen we wederom een beroep op de onderwijskloof. Anno 2002 bedraagt deze in het Vlaams Gewest 1,98 bij vrouwen en 1,31 bij mannen. Dit betekent dat de werkzaamheidsgraad van midden- en

hooggeschoolde vrouwen gemiddeld maar liefst dubbel zo hoog ligt als deze van laaggeschoolde vrouwen. Alhoewel de vrouwen in het Vlaams Gewest een kleinere kloof noteren dan gemiddeld in België (2,07), blijft de onderwijsongelijkheid er groot.

We krijgen meer inzicht in de grotere onderwijsongelijkheid bij vrouwen wanneer we het aandeel niet-beroepsactieven in de bevolking naar onderwijsniveau bekijken. Tabel 13.2 laat zien dat zowel laaggeschoolde mannen als vrouwen vaker niet-beroepsactief zijn dan hun hogergeschoolde collega's. Dit verschil is evenwel zeer opvallend bij de vrouwen: *bijna 59% van de laaggeschoolde vrouwen is niet-beroepsactief* tegenover 29% van de midden- en 15% van de hooggeschoolde vrouwen. Bij de mannen liggen deze aandelen telkens ongeveer de helft lager.

Tabel 13.2

Aandeel niet-beroepsactieven in de bevolking tussen 25 en 64 jaar naar onderwijsniveau en geslacht (Vlaams Gewest; 2002)

	Laaggeschoold (%)	Middengeschoold (%)	Hooggeschoold (%)
Man	30,1	11,2	9,2
< 50 jaar	9,6	3,2	2,0
> 50 jaar	55,9	36,2	29,7
Vrouw	58,9	28,7	15,5
< 50 jaar	36,9	17,4	8,3
> 50 jaar	79,3	64,8	47,9
Totaal	44,5	19,6	12,4
< 50 jaar	22,2	10,0	5,3
> 50 jaar	68,5	49,8	37,3

Bron: NIS EAK (Bewerking Steunpunt WAV)

Ook zien we dat bij zowel mannen als vrouwen *het aandeel niet-beroepsactieven stijgt met de leeftijd*. Wederom is dit patroon *het meest opvallend bij de vrouwen*. Van de 25- tot 49-jarige laaggeschoolde vrouwen is gemiddeld 37% niet-beroepsactief. Tussen 50 en 64 jaar neemt bijna acht op tien vrouwen niet deel aan de arbeidsmarkt. Verklaring hiervoor dient gezocht in het kostwinnersmodel. Lange tijd werd de rol van de vrouw vooral gedefinieerd door thuisarbeid terwijl de man buitenshuis ging werken. Daarom laat dit model zich vooral nog voelen in de oudste leeftijdsklassen. Bij de jongere generaties heeft het kostwinnersmodel haar dominantie verloren. Het tweeverdienersmodel is de standaard geworden en daarnaast komen meer en meer nieuwe gezinsvormen, zoals eenoudergezinnen, voor in onze samenleving.

Toch zien we ook in tabel 13.2 dat *binnen de jongere leeftijdsklassen* de laaggeschoolde vrouwen zich nog steeds minder vaak aanbieden op de arbeidsmarkt dan hun hooggeschoolde collega's (36,9% tegenover 8,3%). Dit verschil moet gezien worden als een resultante van zowel socio-demografische, economische en beleidsfactoren. Of een vrouw zich aanbidet op de arbeidsmarkt hangt immers af van de baten en kosten van betaalde arbeid. Deze balans valt radicaal verschillend uit voor laag- en hooggeschoolde vrouwen. Deze laatsten kunnen immers een hoger arbeidsinkomen verwachten, alsook interessanter werk en betere arbeidsvoorwaarden. Voor laaggeschoolde vrouwen weegt het loon dat ze zouden verdienen vaak niet op tegen de kosten die ze zouden moeten maken om te kunnen gaan werken. Ook hun intrinsieke arbeidsvoldoening is vaak een stuk lager. Deze verschillen worden verder nog versterkt als er kinderen zijn, vooral dan jonge kinderen. Denken we hierbij dan aan kosten voor kinderopvang die zouden moeten gemaakt worden indien men gaat werken (Cantillon e.a., 2003, pp. 47-48).

2.3 ■ ■ Evolutie 1992-2002

Tijdens het voorbije decennium nam de Vlaamse onderwijskloof lichtjes af. Anno 1992 bedroeg de ongelijkheid 1,58; in 2002 gaat het om 1,55. Toch was de licht dalende trend niet over de ganse periode aanwezig. Tussen 1992 en 1997 wordt een toename opgetekend tot een kloof van 1,63 in 1997. Tussen 1997 en 2002 wordt globaal een dalende trend vastgesteld met toch nog een kleine piek in 2001 (1,57).

Tabel 13.3

Evolutie van de de onderwijskloof, de werkzaamheidsgraad en de bevolking tussen 25 en 64 jaar naar onderwijsniveau (Vlaams Gewest; 1992 en 2002)

	Onderwijskloof		Werkzaamheidsgraad		Bevolking	
	1992	2002	1992 (%)	2002 (%)	1992 (%)	2002 (%)
Laaggeschoold			51,0	52,1	54,2	37,8
Midden- en hooggeschoold			80,8	80,9	45,8	62,2
Totaal	1,58	1,55	64,6	70,0	100,0	100,0

* Verhouding tussen de werkzaamheidsgraad van de midden- en hooggeschoolden en de werkzaamheidsgraad van de laaggeschoolden.

Bron: NIS EAK (Bewerking Steunpunt WAV)

Anno 1992 lag het aandeel laaggeschoolde werkenden op 51%. In 2002 steeg dit licht naar 52,1%. De hogergeschoolden bleven in quasi dezelfde mate aan het werk doorheen het voorbije decennium: van 80,8% in 1992 naar 80,9% in 2002.

Achter deze bijna stabiele werkzaamheidsgraden, gaat een opvallende verschuiving in de samenstelling van de bevolking op arbeidsleeftijd (25-64 jaar) schuil. We stellen vast dat in 1992 meer dan 54% van de bevolking laaggeschoold was. Zo'n 46% had minstens een diploma hoger secundair onderwijs. In 2002 is de situatie ietwat omgeslagen. Het aandeel laaggeschoolden is sterk afgenomen tot 37,8%, waardoor zij zich nu in de minderheid bevinden. Het aandeel midden- en hogeschoolden is daarentegen sterk toegenomen tot meer dan 62%. Ondanks deze verschuivingen blijven beide groepen in 2002 ongeveer in dezelfde mate aan het werk als in 1992.

Hieruit leiden we af dat niet de stijging van de werkzaamheid binnen elk onderwijsniveau afzonderlijk aan de basis ligt van de toename van de algemene werkzaamheidsgraad, maar wel het toegenomen onderwijsniveau van de bevolking. Dit is een belangrijke evolutie om de stijging van het aandeel 25- tot 64-jarige werkenden van 64,9% in 1992 naar 70% in 2002 te verklaren (Slenders & Vandenbrande, 2001).

3 *Werkloosheid*

Net als bij werkzaamheid is het behaalde onderwijsniveau eveneens een belangrijk gegeven bij de werkloosheid. Ook hier kunnen we een onderwijskloof berekenen. Tabel 13.4 laat zien dat 6,2% van de Vlaamse 25- tot 64-jarige laaggeschoolden die zich aanbieden op de arbeidsmarkt op zoek is naar werk. Bij de midden- en hogeschoolden gaat het om respectievelijk 4% en 2,5%. De onderwijskloof liegt er dan ook niet om: de werkloosheidsgraad van laaggeschoolden ligt gemiddeld 90% hoger dan deze van hogeschoolden. De andere Belgische regio's leggen een nog grotere ongelijkheid voor dan het Vlaams Gewest. Zowel voor Waalse als Brusselse laaggeschoolden is het risico op werkloosheid meer dan tweemaal zo groot ten opzichte van hogeschoolden.

De omgekeerd evenredige link tussen onderwijsniveau en werkloosheidsrisico is groter bij vrouwen dan bij mannen. In het Vlaams Gewest bedraagt de mannelijke onderwijskloof betreffende werkloosheid 1,73. Bij vrouwen loopt de ongelijkheid op tot een kloof van 2,23. Ook in de andere gewesten is het risico op werkloosheid aanzienlijk groter bij laaggeschoolde vrouwen dan bij laaggeschoolde mannen. De werkloosheidssituatie in de gewesten verschilt evenwel sterk. Zo kennen de laaggeschoolde vrouwen in het Vlaams Gewest een gemiddelde werkloosheidsgraad van 8,6%. Dit aandeel ligt ver beneden het cijfer voor het Brussels (23,2%) en het Waals Gewest (18,5%).

Tabel 13.4

Werkloosheidsgraad (25-64 jaar) naar onderwijsniveau en onderwijskloof* (Vlaams Gewest, België, Waals Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, EU-3 en EU-15; 2002)

	Werkloosheidsgraad		Onderwijskloof
	Laaggeschoold (%)	Midden- en hooggeschoold (%)	
Vlaams Gewest	6,2	3,3	1,90
<i>Man</i>	4,9	2,8	1,73
<i>Vrouw</i>	8,6	3,8	2,23
België	10,3	4,8	2,13
Waals Gewest	14,0	6,5	2,17
Brussels Gewest	22,1	9,2	2,40
EU-3	11,4	6,4	1,79
EU-15	9,5	5,6	1,69

* Verhouding tussen de werkloosheidsgraad van de laaggeschoolden en de werkloosheidsgraad van de midden- en hooggeschoolden.

Bron: NIS EAK (Bewerking Steunpunt WAV)

Het Vlaams Gewest noteert een iets hogere onderwijsongelijkheid inzake werkloosheid dan gemiddeld in de EU (1,79). Het niveau van de werkloosheid is evenwel lager in het Vlaams Gewest. Met een werkloosheidsgraad voor laaggeschoolden van 6,2% doet het Vlaams Gewest het beter dan het gemiddelde Europese land (9,5%).

4 Precarisering

Als laaggeschoolden dan al een job hebben, komen ze vaker in minder gunstige arbeidsomstandigheden terecht. Tabel 13.5 geeft vier vormen van preciaire arbeidstijdregeling en een samenvattende precariseringsgraad weer. Deze graad duidt het aandeel loontrekkenden aan dat wordt geconfronteerd met één of meerdere vormen van preciaire arbeidstijdregeling. Van alle loontrekkenden tussen 25 en 64 jaar bevindt 55,3% zich in een preciaire arbeidssituatie. Naar onderwijsniveau gaat het om een kleine 46% van de hooggeschoolden en bijna 60% van de laaggeschoolden.

Wanneer we de vier preciaire arbeidstijden apart bekijken, merken we dat laaggeschoolden iets meer *onvrijwillig deeltijds werken* dan hooggeschoolden. Het zijn vooral de laaggeschoolde vrouwen die deeltijds aan de slag zijn omdat ze geen voltijdse job vonden: 6,9% van hen werkt onvrijwillig deeltijds tegenover 1,7% van de hooggeschoolde vrouwen. Zo'n 3,6% van de loontrekkenden werkt *onvrijwillig tijdelijk*. Hier merken we dat hooggeschoolden zich iets meer

in dergelijke precare arbeidssituatie bevinden. Verder illustreert de tabel dat zowel laag- als hooggeschoolden in dezelfde mate worden geconfronteerd met een *sociaal belastende arbeidstijdre-geling*. Een job met *fysiek belastende arbeidstijden* vinden we dan weer vaker terug bij laag- dan bij hooggeschoolden. Ruim 16% van de laaggeschoolden moet meer dan de helft van de werktijd in ploegen en/of 's nachts werken. Hier zijn het vooral de laaggeschoolde mannen die een dergelij-ke job uitoefenen. Dit houdt verband met het overwicht aan laaggeschoolden in (vaak industri-ële) sectoren waar meer ploegen- en nachtarbeid wordt verricht dan gemiddeld.

Tabel 13.5

Aandeel loontrekkenden tussen 25 en 64 jaar werkzaam in onvrijwillige deeltijdarbeid, onvrijwillig tijdelijke arbeid, sociaal belastende arbeidstijdre-geling, fysiek belastende arbeidstijdre-geling en de precariseringsgraad naar onderwijsniveau (Vlaams Gewest; 2002)

	Onvrijwillig deeltijdarbeid (%)	Onvrijwillig tijdelijke arbeid (%)	Sociaal belastende arbeidstijdre-geling (%)	Fysiek belastende arbeidstijdre-geling (%)	Precariseringsgraad (%)
Laaggeschoold	3,1	3,2	35,9	16,6	58,8
Middengeschoold	2,1	3,0	40,1	16,0	61,2
Hooggeschoold	1,2	4,4	33,2	6,8	45,7
Totaal	2,1	3,6	36,6	13,1	55,3

Bron: NIS EAK (Bewerking Steunpunt WAV)

Cijferbijlage: www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Cijferbijlage.

Methodologie: www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Methodologie.